

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Lenky Kaniové a soudců Ivo Pospíšila a Michala Bobka v právní věci žalobce: **D. R.**, zastoupeného Mgr. Vratislavem Tauberem, advokátem se sídlem Lidická 81, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 2. 2024, č. j. OAM-1076/ZA-ZA11-D07-R2-2022, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 6. 6. 2024, č. j. 18 Az 1/2024 - 41,

t a k t o :

Kasační stížnosti **se přiznává** odkladný účinek spočívající v tom, že až do skončení řízení o kasační stížnosti se pozastavují účinky rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 6. 6. 2024, č. j. 18 Az 1/2024 - 41, a rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 2. 2024, č. j. OAM-1076/ZA-ZA11-D07-R2-2022.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Napadeným rozhodnutím žalovaný shledal nepřipustnou žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany podle § 10a odst. 1 písm. b) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (zákon o azylu), zastavil řízení o udělení mezinárodní ochrany podle § 25 písm. i) zákona o azylu a určil, že státem příslušným k posouzení podané žádosti podle čl. 3 Nařízení Dublin III je Finská republika. To s ohledem na skutečnost, že žalobce je držitelem víza Finské republiky. Žalobce proti tomuto rozhodnutí brojil žalobou, kterou krajský soud napadeným rozsudkem zamítl. V rámci řízení o žalobě krajský soud přiznal žalobě odkladný účinek.

II. Návrh na přiznání odkladného účinku

[2] Žalobce (stěžovatel) podal dne 27. 6. 2024 proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost, kterou spojil s návrhem na přiznání odkladného účinku této kasační stížnosti ve smyslu § 107 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

[3] Svůj návrh na přiznání odkladného účinku odůvodnil tím, že by v případě nuceného přemístění do Finska nemohl vystupovat osobně v řízení před krajským soudem, protože by nemohl plnohodnotně hájit svá práva. Bezpodmínečné vycestování do Finska by kromě toho zasáhlo do stěžovatelova rodinného a soukromého života chráněného čl. 8 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Stěžovatel v ČR pobývá již 6 let na základě zaměstnanecké karty, má zde veškeré sociální i pracovní zázemí (platí si penzijní připojištění a jeho zaměstnavatel s ním počítá na pozici řidiče kamionu), které od počátku svého pobytu budoval tak, aby v tuzemsku mohl pobývat se svou rodinou. Manželka a děti stěžovatele také žádají o udělení mezinárodní ochrany. Stěžovatel vysvětlil, že jeho rodina si nestihla obstarat pobytové oprávnění kvůli pandemii onemocnění covid-19 a nařízení vlády o nevydávání pobytových oprávnění příslušníkům Ruské federace.

[4] Stěžovatel má dvě nezletilé děti, které jsou na něm finančně i emočně závislé a vystěhování by nesly velmi těžce. Děti již musely vycestovat ze své domoviny a začít žít v novém prostředí, což pro ně bylo velice náročné s ohledem na jejich věk (11 a 14 let). Dětem se však podařilo se s touto změnou dobře vyrovnat. ČR je jim kulturně a jazykově blízká a již od svého příjezdu navštěvovaly kurzy češtiny a nastoupily do základní školy. V ČR pobývají téměř dva roky, jsou dobrými studenty a výuku češtiny zvládají bez úlev. Kromě toho navštěvují velké množství kroužků. Vycestování by nebylo v souladu s jejich nejlepším zájmem dle čl. 3 Úmluvy o právech dítěte, protože by se musely opět přemístit do zcela neznámého a v mnoha ohledech odlišného prostředí.

[5] Žalovaný navrhl odkladný účinek kasační stížnosti nepřiznat, neboť pro přiznání podle něj nejsou splněny podmínky.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[6] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že podmínky pro přiznání odkladného účinku byly v posuzované věci splněny.

[7] Úvodem soud připomíná mimořádnou povahu odkladného účinku. Kasační stížnost proti rozhodnutí soudu ve správním soudnictví není řádným opravným prostředkem, u něhož by bylo možno odkladný účinek očekávat. Přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti Nejvyšší správní soud prolamuje před vlastním rozhodnutím ve věci samé právní účinky pravomocného rozhodnutí krajského soudu, na které je třeba hledět jako na zákonné a věcně správné, dokud není jako celek zákonným postupem zrušeno. Přiznání odkladného účinku proto musí být vyhrazeno pro ojedinělé případy, které zákonodárce vyjádřil v § 73 odst. 2 s. ř. s.

[8] Podle tohoto ustanovení soud může přiznat žalobě odkladný účinek za současného splnění dvou podmínek: (1) výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí by znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a (2) přiznání odkladného účinku nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Ve smyslu § 107 s. ř. s. uvedené podmínky platí přiměřeně i pro odkladný účinek kasační stížnosti.

pokračování

[9] V souvislosti s posuzováním újmy hrozící stěžovateli Nejvyšší správní soud uvádí, že důvody možného vzniku nepoměrně větší újmy oproti jiným osobám jsou zásadně individuální, závislé na osobě stěžovatele a jeho konkrétní situaci. Má-li být návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti úspěšný, musí stěžovatel tvrdit a osvědčit reálnou hrozbu intenzivní újmy, kterou by v návaznosti na samotné vycestování utrpěl. Taková újma může mít povahu zásahu do rodinného života stěžovatele (např. dlouhodobé odloučení od blízkých příbuzných), zásahu do ustáleného soukromého života (bude se jednat o plně integrovaného cizince žijícího dlouhodobě na území ČR, který již v zemi původu postrádá jakékoliv zázemí), povahu zásadních zdravotních důvodů (např. významné zdravotní obtíže bránící odjezdu či neléčitelné v zemi původu s rizikem progresu) nebo výjimečných ekonomických důvodů (např. ztráta významných ekonomických hodnot v důsledku odjezdu spojená s existenčními obtížemi v zemi původu nebo těžký nedostatek prostředků pro návrat v případě úspěchu kasační stížnosti). Rozhodné okolnosti však musí stěžovatel nejen zcela konkrétně tvrdit, ale také patřičným způsobem doložit (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 8. 2023, č. j. 1 Azs 106/2023 - 57).

[10] Předně Nejvyšší správní soud upozorňuje, že obecně vyjádřený zájem cizince na osobní účasti v řízení o kasační stížnosti a s tím související ochrana spravedlivého procesu nemůže být sama o sobě bez dalších individuálních okolností důvodem pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti (usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 6. 2020, č. j. 8 Azs 339/2019 - 38, č. 4039/2020 Sb. NSS). Tento důvod proto neospravedlňuje přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

[11] Stěžovatel neosvědčil své tvrzení o vytvoření pracovního a sociálního zázemí pro svou rodinu, které je naopak v rozporu s bodem 33 napadeného rozsudku. Nelze však odhlédnout od toho, že stěžovatel žije již dva roky v ČR společně s manželkou a dvěma dětmi. Bezprostřední výkon rozhodnutí spočívající ve faktickém nuceném vycestování stěžovatele do Finska by představoval významný zásah do jeho rodinného života, protože by byl odloučený od své rodiny žijící v ČR. Stejně tak není v nejlepšího zájmu dětí, aby je opustil jejich otec. Kasační soud přihlédl též k přiznání odkladného účinku žalobě stěžovatele usnesením Krajského soudu v Ostravě ze dne 2. 5. 2024, č. j. 18 Az 1/2024 - 28, přičemž tam uvedený důvod v podobě ochrany rodinného života stěžovatele a nejlepšího zájmu jeho dětí trvá i nadále.

[12] Nejvyšší správní soud považuje újmu v podobě zásahu do rodinného života stěžovatele a nejlepšího zájmu jeho dětí za nepoměrně větší, než jaká hrozí jiným osobám v důsledku přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Žádná taková potenciální újma třetích osob totiž nebyla zjištěna. První podmínka pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je tedy splněna.

[13] Kasační soud zároveň neshledal, že by přiznání odkladného účinku kasační stížnosti ohrozilo důležitý veřejný zájem. Odkladný účinek kasační stížnosti neznemožní s konečnou platností předání stěžovatele do Finska, pouze mu umožní setrvat v ČR do rozhodnutí o kasační stížnosti. Kromě toho soud tuto věc projedná podle § 32 odst. 6 zákona o azylu přednostně a s největším urychlením, nejpozději do 60 dnů ode dne, kdy

stěžovatel doplní kasační stížnost o její důvody. Ani s ohledem na celkovou délku řízení před kasačním soudem proto nemůže být veřejný zájem ohrožen přiznáním odkladného účinku. Žalovaný ostatně ani nepoukázal na veřejný zájem nepřipouštějící odkladný účinek, a ve svém vyjádření se omezil pouze na obecná tvrzení. Druhá zákonná podmínka je také splněna.

[14] Ze shora uvedeného vyplývá, že v posuzované věci byly splněny obě podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti vyžadované v § 73 odst. 2 s. ř. s. ve spojení s § 107 s. ř. s. Nejvyšší správní soud proto přiznal kasační stížnosti odkladný účinek. Přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti se do pravomocného skončení řízení pozastavují účinky napadeného rozsudku krajského soudu i rozhodnutí žalovaného (usnesení ze dne 6. 12. 2005, č. j. 2 Afs 77/2005 – 96, č. 786/2006 Sb. NSS).

[15] Závěrem Nejvyšší správní soud připomíná, že přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je svou podstatou rozhodnutím předběžné povahy a nelze z něj předjímat budoucí rozhodnutí o věci samé. Soud může dále přiznání odkladného účinku i bez návrhu zrušit, ukáže-li se v průběhu řízení, že pro jeho přiznání nebyly důvody, nebo že tyto důvody v mezidobí odpadly (§ 73 odst. 5 ve spojení s § 107 odst. 1 s. ř. s.)

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. července 2024

Lenka Kaniová
předsedkyně senátu